

leto 2001

št. 6

BILTEN

VSEBINA

Uvodno razmišljanje

Športno plezanje	2
Ravenna 2000	4
Tekmovanje	5
Alpinizem	5
Alpinistična šola	6
Kramljanje o taborih	9
Paklenica	10
Zakaj plezam	12
Zanzara e Lobbradoro	12
Moja prva preplezana grapa	14
Malo za šalo – malo za res	15
Vsi za enega – eden za vse	19

Zbralala in uredila
Gorazd Pozvek in
Danica Pozvek Vidmar
Senovo, junij 2001

UVODNA RAZMIŠLJANJA

Bil je vroč poletni dan in Miran me je povabil, da greva poskusit, kako se pleza. Tako zares. Da si nadeneš plezalni pas, se privežeš na vrv in potem uporabljaš kline in podobne pripomočke za varovanje in tudi napredovanje. Moja žilica, da spoznam nekaj novega, mi ni dala miru in pristal sem. Družbo nama je delal Arno, za katerega sem vedel, da naj bi že kar veliko plezal v gorah, pa tudi srečal sem ga že enkrat, ko se je oglasil v našem planinskem taboru. Takrat se mi je zdel prav skrivnosten. Ni veliko govoril, kadil je cigaretto za cigaretto in počasi srkal pivo iz steklenice. Predstavljal sem si, da so pač tile alpinisti fantje, ki morajo v skalah dati vse od sebe, da pa o svojih doživetjih ne govorijo preveč radi.

Pot je zavila strmo v gozd in poln pričakovanja sem kmalu zagledal čudno skalno tvorbo sredi gozda. Opazoval sem Arnota, ko si je najprej nadel vso potrebno opremo, potem pa je prav lahko, a preudarno zaplezel v rahel previs. Vse je izgledalo nekako enostavno in komaj sem čakal, da poskusim tudi sam. Seveda mi ni bilo potrebno dolgo čakati in kmalu sem dobil priložnost. Moja plezarija je bila daleč od kakšne lahketnosti in elegance in roke kmalu niso več mogle zadržati tudi največjih oprimkov, toda stvar me je očitno zastrupila. Kmalu sem spoznal tudi druge fante, ki so se ukvarjali z alpinizmom in zahajali v plezališče. Beseda je dala besedo, organizirali smo prvo alpinistično šolo, ustanovili Alpinistično skupino in Alpinistični odsek, pred osmimi leti pa se postavili na svoje noge in ustanovili Posavski alpinistični klub.

Od tistih prvih začetkov je minilo že dobrih petnajst let in marsikaj se je spremenilo. Lahko trdim, da se je delo našega kluba v okolju prijelo. Postali smo prepoznavni, poznajo nas po poštenem in dobrem delu. Kljub temu, da alpinizem v Posavju nima nobene tradicije, smo tako v alpinizmu kot športnem plezanju dosegli takšne rezultate, da se lahko štejemo med najboljše klube v Posavju. To govorji tudi dejstvo, da imamo že več let več kategoriziranih športnikov, kot vsi drugi klubi v občini skupaj. Seveda ne moremo pričakovati, da bomo vse skozi le napredovali in da nas bo pot vodila le navzgor. Tako je bilo seveda kakšno leto uspešnejše, organizirali smo celo po dve odpravi, naslednje pa je že po naravnih zakonih nekako moralo biti malo bolj umirjeno, da si naberemo novih moči, da si zastavimo nove cilje, da se zazremo vase in premislimo, kaj se da še izboljšati, kje imamo še rezerve.

Letos se meni izteka prvi štiriletni mandat predsednika kluba. Sam pri sebi sem naredil obračun. Ne bom na dolgo razlagal, toda vesel sem, da se je ob meni oblikovala skupinica zanesenjakov, ki so se obrusili v prave diamante. Dobesedno so zrasli s klubom in vanj vlagajo tudi večino svoje energije. Seveda so mlajši in zato včasih tudi bolj kritični, toda vedno v pozitivnem smislu, da bi moralo biti še boljše, da bi morali doseči še boljše rezultate, preplezati še več smeri ... Tako smo skupaj za delo kluba ustvarili zelo dobre pogoje, kjer lahko za svoje ambicije poskrbijo tako vrhunski športni plezalci in alpinisti kot tisti, ki jim je plezanje in hoja v gore zgolj konjiček in si le želijo preživeti nekaj lepih uric v naravi. Seveda moramo biti realni in ne smemo pričakovati, da bo ukvarjanje s plezarijo postalo kaj kmalu množična dejavnost in da se bo tako naš klub tako še okreplil. Po moje je prav v naši majhnosti tisti čar, ki nas še bolj povezuje in krepi. Naravno pa je tudi, da nekateri odhajajo in da se nam pridružijo vedno tudi novi člani. Želim si le, da bi tudi vnaprej naša prizadevanja rodila vsaj toliko sadov kot do sedaj in da bi v klubu prevladovalo takšno vzdušje, da bi bilo prijetno za večino, ki se tu družimo, in potem tudi tisti rezultati, ki si jih želimo, ne bodo izostali.

Gorazd Pozvek

ŠPORTNO PLEZANJE

• REZULTATI TEKEM ZA DRŽAVNO PRVENSTVO SLOVENIJE 2000

cicibani

Matic TREBUŠAK	9. mesto	(skupno 27 tekmovalcev)
Katja KREJAN	16. mesto	(skupno 16 tekmovalcev)

starejši dečki

Nejc POZVEK	14. mesto	(skupno 31 tekmovalcev, sodeloval na 2 tekmah)
-------------	-----------	--

kadetinje

Tjaša ZAKŠEK	7. mesto	(skupno 9 tekmovalk)
--------------	----------	----------------------

kadeti

Grega CERJAK	4. mesto	(skupno 16 tekmovalcev)
--------------	----------	-------------------------

• POROČILO O TRENINGIH V ZIMSKI SEZONI

V obdobju med 1. 1. 2001 in 1. 5. 2001 je bilo na obeh stenah na osnovni šoli v Brestanici izvedenih približno 50 treningov.

Letos smo uvedli v pripravljalno obdobje vadbo v fitness centru, ki pa je potekala brez pravega strokovnega nadzora. Treningi so v zadnji sezoni postali precej monotonii. Pokazala se je posledica odsotnosti trenerjev, ki so prejšnja leta bolj aktivno sodelovali, in nuja po uvedbi strokovnega kadra ter povečanju oziroma izgraditvi večje boulder stene, kajti staro stenco smo prerasli. Prav tako bi bila zelo koristna večja umetna stena, na kateri bi lahko poljubno sestavliali smeri.

• POROČILO IZ TEKEM ZA POKAL VZHODNE SLOVENIJE

V obdobju med februarjem in aprilom smo plezalci vzhodne Slovenije organizirali štiri tekme Prvenstava osnovnošolcev vzhodne Slovenije. Eno tekmo smo uspešno izpeljali tudi na naši umetni steni v brestaniški osnovni šoli. Ostale tekme so bile še v Framu in na Ptiju (težavnost) in v Laškem (balvansko plezanje).

• REZULTATI TEKEM ZA POKAL VZHODNE SLOVENIJE

mlajše deklice (10 tekmovalk)

Katja KREJAN	5. mesto	(5,4,4,5)
Urša BERNARDIČ	9. mesto	(0,8,0,0)

mlajši dečki (32 tekmovalcev)

Matic TREBUŠAK	8. mesto	(7,7,7,8)
Ambrož NOVAK	34. mesto	(24,0,0,0)
Tomaž PERČIČ	26. mesto	(17,12,19,20)

starejši dečki (21 tekmovalcev)		
Nejc POZVEK	5. mesto	(2,3,4,10)
Jaka BERNARDIČ	15. mesto	(17,11,0,15)
Simon PERČIČ	21. mesto	(19,11,0,0)

- **POROČILO S SKUPNE TURE V ARCO**

V obdobju zima-pomlad 2001 smo izvedli skupno turo v Arco (Italija), in sicer od 26. aprila do 2. maja. V Arcu smo se posvetili izključno plezanju na pogled in na ta način uspeli preplezati veliko smeri do težavnosti 7b+.

- **OBISK PLEZALIŠČ**

Po končanem pomladnem delu tekmovalne sezone se bomo posvetili plezanju v skali. Do konca julija bomo plezali predvsem čim težje smeri z rdečo piko, poleti pa se bomo ponovno posvetili plezanju na pogled.

- **UREJANJE NOVIH PLEZALIŠČ**

V letošnji pomladi je pri Brestanici - nad Savo nastalo novo plezališče. V njem je trenutno šest smeri težavnosti od 6b do 7b+, oba projekta pa bosta še precej težja. Smeri so v celoti opremljene; štiri med njimi so dolge čez 25 m, za vse pa je značilna zelo dobra skala, previsnost in možnost plezanja ob slabem vremenu. (Dve smeri v najbolj desnem delu radi »zamakata«.) Avtor vseh smeri je Andrej Sotelšek.

V okolici se kaže še nekaj možnosti za nova plezališča; dve sta že v pripravi.

Za potrebe urejanja smeri v novih plezališčih, kakor tudi za preureditev plezališča v Armeškem smo kupili baterijski vrtalni stroj in drugo potrebno opremo.

- **KAKO NAPREJ**

Prišli smo do točke, ki je sestavni del vsake poti. Nekakšna kriza po uspešnem letu 1999, ki je nastopila, je le še bolj očitna. Zaradi poškodb ni bilo kvalitetnih vzponov v skali, zredčila se je vrsta tekmovalcev, odprav ni bilo. Odsotnost nekaterih inštruktorjev je premočno vplivala na nastalo situacijo. Dejstvo, da aktivni športni plezalci in alpinisti, ki hočejo tudi sami kaj doseči, niso nujno najboljša kombinacija za vodilni trenerski kader, se je še enkrat izkazalo za resnično.

Čeprav smo se trudili, da bi delo porazdelili na več ljudi, je po dobro znanem mehanizmu vedno spolzelo na eno osebo, še preden smo to opazili. Zavedali smo se, da bi brez nje kmalu »zaprli štacuno«, vendar nihče ni ukrepal.

Generacija srednješolcev, od katere smo si mnogo (preveč?) obetali, niti približno ni prinesla, kar je bilo vloženo vanjo. Nasprotno – ustvarja občutek, kot da je pošla energija, ko je treba delati na lastno pest, misliti s svojo glavo. Ko je treba odsekati vejo, odtrgati bršljan, »pozihrat« cicibana. Preprosto iti plezat.

Stvari so se razrasle do nepreglednosti. Zadnji čas je, da se vrnemo k izviru.

Naš največji skupni cilj mora biti ustvariti skupino najmlajših plezalcev (tekmovalcev), kakršno smo nekoč že imeli. Skupino, ki bo dovolj motivirana; ki bo imela vizijo, voljo, moč. Skupino, ki ji bo plezanje nekaj pomenilo; dovolj, da jim obveznosti, razdalja in čas ne bodo nepremostljive ovire, ampak dodatna motivacija. Skupino plezalcev, kot je Nejc.

Naša skupna naloga je, da ji pripravimo pogoje za nastanek, za obstoj. Da pokažemo smer in damo potrebna navodila za pot. Da smo ves čas zraven. »Lok smo, iz katerega kot žive strelice polete naši otroci.«

Naloge, ustvariti pogoje za nastanek takšne skupine, ne moremo preprosto obesiti novemu načelniku. Vse, kar lahko od njega pričakujemo, je, da ustvari temeljiti načrt, da vsakemu izmed nas določi »vlogo v tej igri«. Potrebno je jasno definirati dolžnosti posameznikov. In poskrbeti, da je nadzor hiter in učinkovit, koordinator pa ustrezeno stimuliran, da slučajno ne bi zaspal.

Prepričan sem, da skupaj to zmoremo. Lahko uresničimo svoje sanje, če le zberemo pogum, da gremo za njimi.

Andrej Sotelšek,

RAVENNA 2000

Malo pred poletnimi počitnicami me je poklical Gorazd (predsednik kluba) in mi povedal, da sem izbran v reprezentanco Slovenije v športnem plezanju, ki odhaja na tekmo v Ravenno, v Italijo. Vprašal me je, če se bom tekme lahko udeležil. Takoj sem privolil in dobil vse potrebnne informacije.

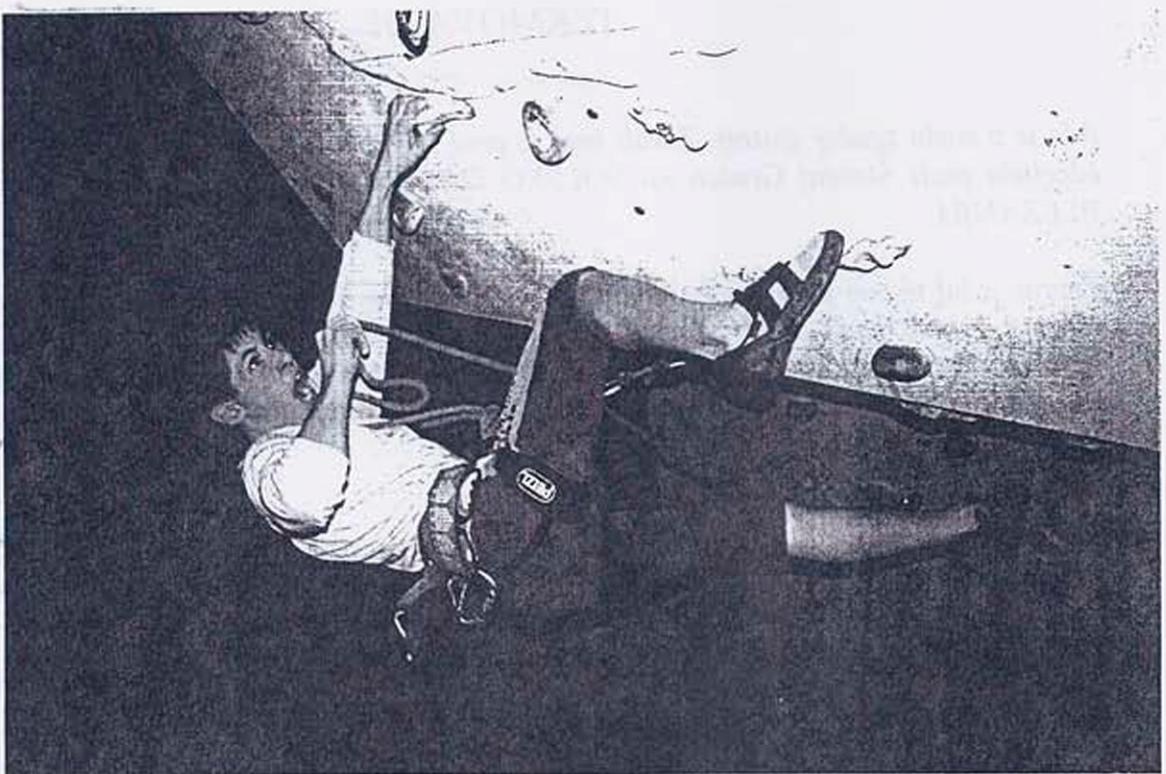
Odpeljali smo se izpred športne dvorane v Škofji Loki. Pot je bila dolga in dolgočasna. Ko smo prispeli, smo postavili šotore. Odšli smo spati. Zjutraj smo po zajtrku dobili majice in štartne številke. Vzeli smo kopalke in se šli kopati. Mokri smo se vrnili v kamp. Ohladili smo se pod prho in odšli na tekmo.

Stena je bila na prostem. Spodbujali smo drug drugega. Ko se je tekma končala, je bil že večer in odšli smo pod prhe. Po napornem dnevu pa mi je šla večerja v slast.

Podobno je bilo ostala dva dni. Ravenno smo zapustili ponoči. Zjutraj smo bili že spet v Sloveniji. Veselo sem pozdravil starša, ki sta me čakala pred škofjeloško športno dvorano, in odpeljali smo se domov.

Bila je prijetna izkušnja, saj sem spoznal veliko novih prijateljev. Upam, da bom še kdaj izbran v reprezentanco.

Matic Trebušak

NA TRENINGIH

Nejc v »stehi«

in

Ambrož v »plati«

(foto: Tjaša)

TEKMOVANJE

Bilo je v sredo zgodaj zjutraj. Zbrali smo se pred hotelom Sremič. Sandra nas je s kombijem odpeljala proti Slovenj Gradcu na ŠOLSKO DRŽAVNO PRVENSTVO V ŠPORTNEM PLEZANJU.

Čeprav je bil to moj prvi nastop na državnem prvenstvu, me pred plezanjem ni bilo nič strah. Najprej sem se dobro ogrel, da se med plezanjem ne bi poškodoval. Kmalu sem bil na vrsti. Pred tem sem opazoval tekmovalce pred sabo, kako so premagovali smer. Ko sem začel plezati, so se mi malo tresle noge. Vseeno sem bil zadovoljen s svojim nastopom. Tudi moji soplezalci so se dobro odrezali.

Ambrož Novak

ALPINIZEM

Tako, kot vsako leto, je tudi letos prišel čas, da napišem nekaj besed o alpinistični dejavnosti, ki išče svoj prostor tudi v tem delu Slovenije. Namen tega poročila je predvsem analiza alpinistične sezone in pregled rezultatov, iz katerih lahko gradimo nove cilje za naslednje leto.

Še vedno je osnovna dejavnost kluba alpinistika, čeprav se vedno bolj prebija v ospredje športno plezanje, ki narekuje trende tudi v alpinističnem plezanju. Alpinisti se usmerjajo v plezanje težjih, toda tudi bolj varnih smeri. Vse več se pleza smeri, kjer so zavrtani svedrovci. Res je, da je takšen način najbolj varen in najbolj udoben, saj nam ni potrebno jemati s sabo dodatne opreme, kot so kladivo, klini in še kaj, ki nas včasih tako neusmiljeno vlečejo k tlom. Vprašati pa se moramo, ali je potem to še vedno alpinističen vzpon, če plezamo smeri, ki so opremljene kot v plezalnih vrtcih, le da se dogaja na večji višini. Če pogledamo s strani etike, ali ni vrtanje svedrov v starih klasikah nemoralno početje, saj spremojemo smer, ki so jo splezali mnogo let pred nami in je takrat pomenila za prvopristopnike pravi plezalski podvig. Novonavrtana smer pa postane lahek cilj za vsakega, ki je vsaj malo več plezanja. Ali ni v alpinizmu čar plezanja ravno v tem, da je treba znati uporabljati kline, metulje in druge pripomočke, ki ne poškodujejo skale in jih je mogoče odstraniti, ne da bi pustili skali trajen pečat. Vse to in še mnoge druge vrednote so pomembne, če hočemo razumeti, zakaj alpinistično plezanje ni le šport, temveč tudi del nekoga, ki se z njim ukvarja.

Če gledam statistiko aktivnosti alpinističnega udejstvovanja, moram biti predvsem kritičen. V letu 2000 se ne moremo pohvaliti z nobeno odpravo, z nobenim zahtevnejšim vzponom, ki smo jih prejšnja leta tako uspešno uresničevali in vsako leto tudi stopnjevali. Ker pa nas je v klubu zelo malo, se žal vsaka odsotnost oziroma plezalni premor takoj pozna v naših rezultatih.

Cilj - doseči mejo 300 vzponov - letos ni bil dosegljiv, saj je bilo skupno število vzponov 185. Največ jih je bilo opravljenih v letnem delu sezone, ki traja od začetka pomladi (21.3.) do prihoda zime (30.11.). Največ vzponov je bilo četrte, pete in šeste stopnje. Zahtevnejših pa je bilo letos zelo malo. Še manj pa tistih, ki se plezajo v času koledarske zime, kar kaže na to, da

se vedno manj plezalcev odloča za plezanje zimkih smeri in zaledenelih slapov. Vzrok za to so tudi slabše zime, ki ne postrežejo z dobrimi razmerami. Če pa že, večkrat samo za kratek čas. Tako uspejo opraviti zimske smeri le tisti, ki se lahko odpravijo plezat takoj, ko so razmere primerne.

Uspelo nam je dokončati alpinistično šolo, ki je po nekaj sušnih letih dočakala zadosti udeležencev. Od 10 tečajnikov so vsi uspešno zaključili šolanje, saj so pokazali resen pristop in dovolj znanja za naziv mlajšega pripravnika. Vsi pa morajo preplezati kar nekaj različnih smeri, da bodo lahko samostojno plezali in bili sposobni voditi navezo. Do takrat pa morajo plezati še vedno pod nadzorom izkušnejših alpinistov ali inštruktorjev.

V sklopu alpinistične šole smo organizirali šest skupnih tur, na katerih smo se naučili in obnovili vse teme, ki so potrebne za alpinistično šolo. Namenskupnih tur je bil predvsem poučevanje tečajnikov in ponovitev znanja za vse aktivne člane našega društva.

In kako kaže? Sneg je že skoraj skopnel in kmalu se bo začela letna sezona. Upam, da se bodo pokazali sadovi našega dela in bodo pobudo za plezanje prevzeli tečajniki, kar bi nam, ki smo se trudili in jih učili, pomenilo, da smo jih pravilno in uspešno usmerjali. Pomenilo bi tudi, da ima alpinizem v teh krajinah perspektivo, da bo plezanje s časoma postajalo uspešnejše in se bo zakoreninilo.

Najpomembnejša za vsakega alpinista je varnost. Vsak je sam odgovoren zase in največja nevarnost je prav neznanje. Zato vedno, ko imamo možnost kaj storiti za varnost, to tudi naredimo, ne glede na to, koliko časa smo porabili. Vsako minuto, ki jo prihranimo, ko ne namestimo varovanja, resno ogrozimo sebe in soplezalca. Zavedati se moramo nevarnosti in posledic, ki jih takšno neodgovorno početje lahko pusti za nas in za vse tiste, ki jih puščamo za sabo.

Matej Zorko

ALPINISTIČNA ŠOLA

V okviru letnega izobraževanja smo v klubu pripravili razpis za alpinistično šolo. Na uvodno srečanje, ki ga je vodil predsednik kluba Gorazd Pozvek, je prišlo kar nekaj interesentov. Na prvem srečanju smo predstavili teme alpinistične šole ter potek predavanj in praktičnih vaj, ki se izvajajo v obliki skupnih tur.

Predavanja so se odvijala vsak četrtek ob osmi uri v prostorih kluba. Obdelali smo naslednje teoretične teme:

1. Uvod in organizacija (Gorazd Pozvek)
2. Zvrsti plezanja, oprema. Predavanje je bilo podprtoto z diapozitivi. (Marjan Zver)
3. Hoja po poteh in brezpotjih, nevarnosti v gorah (Gorazd Pozvek)
4. Bivakiranje, zaledeneli slapovi (Matej Zorko)
5. Orientacija (Bojan Kurinčič)

6. Turno - alp. smučanje, vozli – navezovanje (Arno Koštromaj)
7. Vremenoslovje (Bojan Kurinčič)
8. Gorstva, varstvo narave, registracija, kategorizacija (Aleksandra Voglar, Andrej Sotelšek)
9. Priprava na vzpon, plezalna tehnika (Andrej Sotelšek)
10. Prva pomoč (dr. Janja Zorko Kurinčič)
11. Zgodovina. (Marjan Zver)
12. GRS, opisovanje vzpona. (Gorazd Pozvek)

Praktične teme smo obdelali na terenu, in sicer smo se odpravili na skupne ture.

Prva tura, ki jo je vodil Marjan Zver, je bila 29. in 30. 1. na Okrešelj. Prvi dan smo se odpravili iz Logarske doline proti Okrešlju, kjer smo na primerinem terenu obdelali naslednje teme:

- vozli in navezovanje
- hoja po snegu z uporabo derez in cepinov,
- hoja in varovanje po ledeniku,
- ledeniške razpoke,
- tehnike varovanja in izdelave sidrišč v snegu,
- tehnika lednega plezanja in nevarnosti.

Pri tečajnikih je bilo opazno nepoznavanje zimskih razmer, saj so se mnogi od njih prvič srečali z zimo v gorah.

Naslednji dan smo se odpravili na Savinjsko sedlo, kjer je bila zaradi pomrznjenega snega obvezna uporaba derez in cepinov. Malo bolj izkušeni so iz Savinjskega sedla tudi smučali oziroma bordali.

Skupno turo v zimskih razmerah smo izvedli še enkrat, tokrat pod Ojstrico, kjer smo teme z zimsko tehniko še enkrat ponovili in na koncu tudi preverili znanje tečajnikov.

Tretja skupna tura je bila izvedena v začetku poletja, in sicer v Paklenico.

Tam smo udeležence šole uvajali v plezanje daljših opremljenih in delno opremljenih smeri, kjer je potrebno varovanje sproti nameščati. Naučili so se uporabljati predvsem zatiče in metulje. Plezanje v Paklenici je vmesna stopnja med plezanjem lažjih varovanih smeri in težjim, resnim plezanjem, ki ga zahtevajo stene v naših gorah.

Zato smo se, da bi nadgradili znanje tečajnikov, odpravili na Korošico, kjer smo v slabih vremenskih pogojih nabirali prave alpinistične izkušnje. Klub močnemu in mrzlemu vetru smo plezali v bližnjem Lučkem Deducu in sosednjih Škarjah.

Na koncu alpinistične šole, smo izvedli najprej teoretično preverjanje znanja, ki je bilo v obliki pisnega testa. Sledilo je še teoretično preverjanje, zato smo se v ta namen odpravili na Vršič. Pod ostenjem Nad Šitam glava smo poiskali primeren prostor in tam so tečajniki morali pokazati naslednja znanja:

1. **Vozli**
  - osmica

- podaljševalni
- polbičev
- bičev
- kravatni
- francoski
- prusikov
- garda
- pleten polbičev

2. Navezovanje

3. Sidrišča - izdelava in povezovanje

4. Spust po vrvi in prehod v prusikarjenje

5. Reševanje padlega

Tečajniki, ki so opravljali izpite za alpinistične pripravnike so:

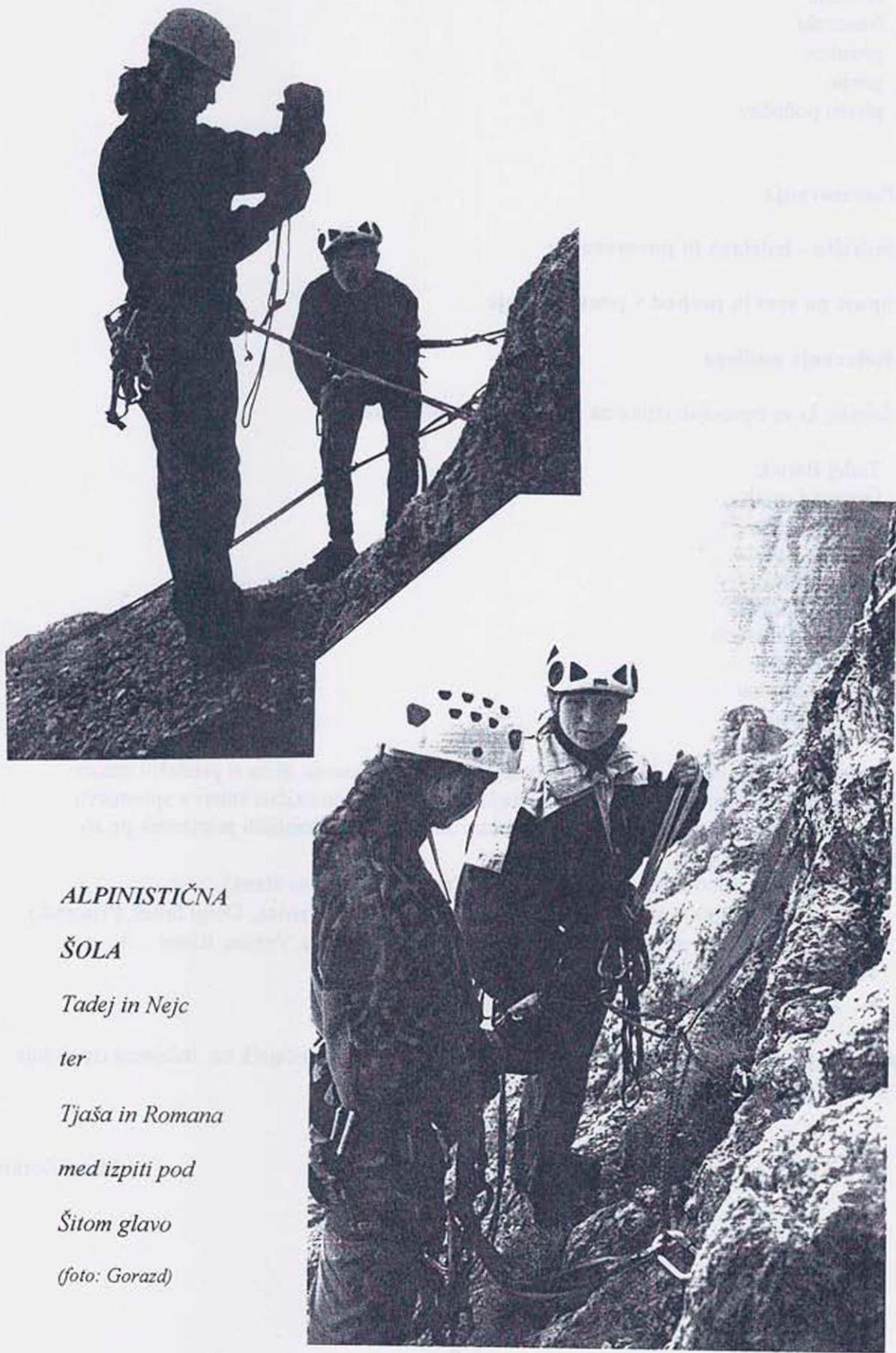
1. Tadej Bernik
2. Gregor Cerjak
3. Andrej Krajnc
4. Boštjan Kreutz
5. Nejc Pozvek
6. Matej Radojčič
7. Romana Šalamon
8. Tjaša Zakšek
9. Marko Zalokar
10. Milan Radojčič

Vsi tečajniki, razen enega, so na izpitu pokazali zadostno znanje in so si prislužili naslov mlajši alpinistični pripravnik. To pomeni, da lahko plezajo alpinistične smeri v spremstvu alpinista ali alpinističnega inštruktorja. Za naziv samostojni alpinistični pripravnik pa so potrebni določeni pogoji:

- 1 vzpon v 1000 m ali več visoki steni (Triglavská severna stena)
- 2 vzpona v 500 m ali več visoki steni (Travnik, Šite, Ojstrica, Dolgi hrbet, Prisojnik)
- 2 vzpona v 300 m visoki steni (Mala - Velika Mojstrovka, Vežica, Rinke ...)
- 5 vzponov v 200 m visoki steni (Vežica, Kogel ...)
- 2 vzpona v 100 m steni (Lučki Dedec, Raduha ...)

Na koncu bo potrebno še mnenje inštruktorja, ki bo ocenil, če tečajnik oz. tečajnica izpolnjuje pogoje za samostojno plezanje alpinističnih smeri.

Matej Zorko

ALPINIŠTICKA

ŠOLA

Tadej in Nejc

ter

Tjaša in Romana

med izpiti pod

Šitom glavo

(foto: Gorazd)

KRAMLJANJE O TABORIH

Počitnice in prazniki so čas, ko člani našega kluba proste dneve preživimo v taborih. Spomladi Arco, poleti Logarska dolina, Trenta..., jeseni Paklenica. Vabljeni so vsi mlajši, malo manj mlajši, aktivni, malo manj aktivni plezalci, vsi, ki imajo radi naravo, gore. Nekje v marcu, ko nas sonce že privablja v plezališča, se začno pogovori, načrti - kam in kako za prvomajske počitnice.

To vse, da bi šlo v kombi? Izkušnje, skrbno zlaganje, stoli, šotori, rollerji nekje pod nogami... V Arcu pa le postavimo svoj tabor, kakršnega ni naokoli. Čudovito je preživeti v nekem športnem središču ves teden, ko je na programu celodnevno plezanje, potepanje po okoliških poteh ali kolesarjenje, celo jadranje na deski na bližnjem jezeru. Morda se sliši komaj verjetno. Čeprav utrujeni, ob obilni večerji - sicer malo drugačni kot doma, pridno kramljamo, kako in kje bomo preživeli jutrišnji dan. Preplezanih je toliko smeri, kot že dolgo ne, blazinic na prstih pa ni več. Slaba vremenska napoved. Dovolj bo. Počitnic je konec.

Rezultati? Na državnem prvenstvu vidno višje uvrstitve. Napredek je opazen pri plezanju smeri v domačili plezališčih. Izoblikujejo se celo nove plezalne naveze. Spodbujanje in pomoč prijatelju ... vezi med nami se še nekoliko poglobijo.

Na vrsti je poletni tabor, kjer dueve z nami preživijo tudi starši. Starši!? Nekatere družine prvič skupaj kampirajo. Že prvi dan se morda zlomi stol, ni jedilnega pribora, armafleks je pretanek. Rešitev je veliko, prijateljev še več. Vsi se zaposlimo: manjša skupina obišče sosednji vrh, drugi plezajo v bližnjem plezališču, tretji morda igrajo nogomet. Po prijetnem sprehodu na Klemenčo jamo zvečer ob ognju prijetno zadisi po pečenih koruzi.

Rezultati? Vzpostaviti in olhraniti čim bolj pristen stik med otroci, starši in klubom, morda se poveča zaupanje v ta šport, zaupanje v nas, inštruktorje. Morda pridobimo naslednje leto v tabor novega člana.

Dobimo se v Starem gradu, v kampu Marko. Zberemo se inštruktorji, alpinisti, pripravniki in tečajniki. Znanje, ki ga nabiramo skozi vse leto v alpinistični šoli, taborih, na skupnih turah, posameznih plezalnih odpravah, prikažemo lahko pri plezanju dolgih smeri v steni Aniča Kuka v kanjonu Paklenice. Plezanje je tu dokaj varno, saj so smeri že skoraj v celoti opremljene s svedrovci, vendar stene je še vedno 350 metrov, tema pa tudi že ob petih. November. Jutra so hladna. Da ubežimo zgodnjemu popoldanskemu mraku, se naveze dokaj zgodaj razkropimo po stenah v kanjonu.

Bravo, bravo, se slišijo večerne polhale med šotori. Prava morska večerja, pogumni pa še skok v morje. Plezalna sezona se zaključuje. To so še zadnje smeri, ki jih bomo vpisali v knjigo plezalnih vzponov.

Koliko vzponov sem nainal, koliko novih prijateljev spoznal, koliko ciljev, ki sem si jih zadal, uresničil?

Veliko nas je, vendar še premalo, ko hočem za vikend plezati v hribih.

Sandra Voglar

PAKLENICA

(od 23. do 27. junija 2000)

PETEK

Ob štirih popoldne smo se zbrali pred hotelom Sremič. Ko smo stvari zdevali v kombi, dobili zadnje napotke, smo odšli proti Pakli. Proti meji je bilo v avtu najmanj 40 °C, zato Andrej in Matej nista bila ravno dobre volje. V kombiju smo bili: voznika Andrej in Matej, Boštjan, Grega in jaz. V osebnem avtu pa so potovali: Gorazd, Nejc in Tadej. Grega je skoraj vso pot spal, Mato si je žvižgal in z udarjanjem rok po avtu ustvarjal ritem: »Zdej pa smo vsi ostal brez babn'c, še Gorazd« »Jaz pa nisem doma ostala,« sem mu odvrnila. Potem se je oglasil Andrej: »Ti še nisi v nikogaršnji lasti. Takih bi radi imeli še več.« Drejko je previdno vozil, saj smo dobili informacijo, da »kifelci« merijo z radarji in pregledujejo gostilne, če imajo kaj piva in svežih krofov. Boštjan je bil tiho. Gledal je ven in opazoval, kod se vozimo. O čem je razmišljal, nihče ne ve, razen njega in gospoda veličastnega zgoraj. Jaz pa sem pozorno poslušala in opazovala dogajanje v kombiju.

Po nekaj urah vožnje sta se Andrej in Mato zamenjala. Ko smo prišli na nek ovinek, je Mato pripeljal s preveliko hitrostjo in zapeljal v jamo. Zaropotalo je in mislili smo, da smo izgubili »ausphl«.

Morje smo zagledali, ko se je začelo miračiti. Opazovali smo lahko čudovit sončni zahod. Takrat pa je Grega izjavil: »Zdej se bom pa najedu.« Andrej ga je opozoril: »Ka boš jedu, najprej boš šotor postavu, pol se bomo pa naprej meni.« Nato se je oglasil Mato: »Pa še eno bombico (tobaka) vrgu.«

Ko smo prišli v kamp, smo najprej postavili šotore, potem pa odnesli hrano v kuhinjo. Z Andrejem sva si naredila solato. Vanjo sva dala vse mogoče: od paprike, paradižnika, čebule, česna do sira.

Zvečer, ko je bila že tema, smo šli na obalo. Grega, Mato, Tadej in Boštjan so šli že prej. Gorazd, Nejc in jaz pa smo šli kmalu za njimi. Tadej se je najprej opogumil in šel plavat. Nato Mato in Grega. Na koncu še Gorazd. Vsi so se kopali nagi, razen Gregata, on se je v boksar'cah. Nekaj časa smo uživali ob morju, potem pa smo šli nazaj v kamp.

SOBOTA

Budnico nam je Andrej pripravil že ob šestih. Po zajtrku smo se s kombijem odpeljali v kanjon Paklenice. Nato smo Andrej, Tadej in jaz zbrali vso »robo« in se peš odpravili proti steni, kjer je bila naša smer Albatros. Vzeli smo dve devetki. Najprej se je privezal na oba »štrika« Andrej in splezal prvi »cug«. Potem sva s Tadejem potegnila en »štrik« in jaz sem se privezala na oba. Na enega me je Andrej varoval, drugega pa sem vpenjala za Tadeja. Prvi »cug« je bil zlizan kot ledena cesta. Ko sem prišla na »štant«, sem malce začudeno pogledala, saj je bilo veliko prostora. Bila je tako velika luknja, da bi vanjo lahko postavil šotor. Nato je prisel še Tadej in rekel Andreju: »Kaj nisi mogel najti še grše smeri za prvi dan?« Drugi raztežaj je bil lažji. Počutila sem se, kot da bi bila v botaničnem vrtu. Smer je bila speljana po zajedi, ki je bila zelo, zelo zaraščena. Smer je vsebovala plate, poke, zajede ..., skratka vse mogoče. Ko sva s Tadejem prišla na zadnji »štant«, sva takoj zavohala, da ima Andrej nekaj v ustih in mora vsakih nekaj minutah pljuvati.

Na vrhu smeri smo malce jedli in pili, pospravili robo ter zvili »štrike«. Nato smo šli še na vrh in se od tam spustili v dolino. Pri avtu smo srečali Matota in Grega, ki je svoj zviti gleženj namakal v vodi. Grega, ki je štorast kot slon, je enkrat Matotu vrgel čevelj v vodo, drugič pa mu ga je polil z vinom.

Počakali smo, da je prišla še tretja naveza iz stene. Nato pa smo odlihitali v kamp, kjer smo si malce potešili lakoto, zatem pa smo se šli kopati. Čez nekaj časa smo si naredili večerjo. Ker ima Mato tako dober mobitel, ki mu vleče vsepovsod, je bil dobro obveščen, kaj se dogaja v Krškem. V Paklenico smo šli ravno v času, ko je bila v Krškem »krška noč«. Med večerjo pa je izjavil: »Drejko, punce žurirajo«. Andrej: »Čist prou.« Večkrat pa sem slišala iz Matovih in Andrejevih ust naslednje: »Kak je fino, ko ti punca ne teži.«

NEDELJA

Vstali smo petnajst čez šest, saj se nam ni ljubilo vstati prej. Tokrat sem plezala z Matotom in z Boštjanom. Šli smo v Bralimovo. V vsakem raztežaju je bilo drevje in trava, zato smo imeli na »štantu« vedno veliko prostora. Smer je imela kamn, v katerega sem se skoraj zagozdila, saj sem imela nahrbtnik. Mato je vedno plezal prvi, z Boštjanom pa sva z nekaj metri razmaka plezala za njim. Pod vrhom je Mato »potegnil« dva raztežaja skupaj. Ko je bilo vrvi konec, je bil tako daleč, da se nismo slišali. Z Boštjanom sva čakala, čakala, kričala, a Matota nisva mogla priklicati. Potem pa sva se odločila, da bova šla in kar bo, pač bo. Mato je bil že na »štantu« in naju je varoval. Ko sva bila privezana še z bičevim vozлом, je Matej vlekel in vlekel, a »štrik« ni šel nikamor. Na vrhu smeri je bil mali naravnii most. Z Boštjanom sva zatikala »jebice« in meni je eno uspelo tako močno zariti, da je sama nisem mogla izpuliti, zato je poizkusil še Mato, vendar mu sprva ni uspelo. Uspelo mu je s kompletom. Ko smo pospravili vso robo, smo šli na vrh Aniča kuka in od tam sestopili proti kombiju. Nato pa zopet v kamp na večerjo, zatem pa smo se šli kopati.

PONEDELJEK

Zjutraj smo spali, spali, spali. Po zajtrku smo šli v Zadar. Malce smo se sprehajali in šli tudi v muzej. Nekaj časa smo iskali tudi tržnico, kjer smo nato kupili ribe. Ko smo jih dobili, smo jih odnesli v avto, nato pa smo spet odšli v mesto, na pomol in na morju opazovali zelo veliko jadrnic. Gorazd in Nejc sta prišla nepričakovano s svojimi avtom. Ker pa sta Mato in Gorazd hotela iti še na pijaco, nam pa se je mudilo, je Mato šel z Gorazdom. Ko smo prišli h kombiju, smo Tadeja in Gregata nahtecali, da smo Matota zgubili. Najprej sta mislila, da se hecamo, a po petih minutah vožnje sta prosila: »Dej, gremo po Matota, sej ni t'ko slab. On nam ne bi tega naredil, nas pusti tu.« A tako nista govorila dolgo. Kmalu se je začelo: »Mato je štopar, štopar ...« sta pesnila. Andrej, Boštjan in jaz pa smo celo uro umirali od smeja. V kampu smo očistili ribe in pripravili zelenjavno. Po kopanju pa so se začele priprave na večerjo. Jedli smo ribe na žaru, krompir, solato, kruh, česen, peteršilj ... Preden sem lalko šla spati, je naju z Boštjanom čakala še ena naloga – pomivanje posode.

TOREK

Zopet smo zgodaj vstali in odšli plezati. Tokrat smo plezali skupaj: Andrej, Grega, in jaz. Najprej smo hoteli iti plezati nek steber, a ker bi bili predolgo v steni, smo se odločili za lažjo smer. Plezali smo Klin, ki je bil desno od smeri, ki sta jo plezala Tedi in Mato. Malce smo se zafrkavali med seboj in se seveda spodbujali, posebej v težjih »cugih«. Smer ima veliko pok. Vse so bile lepe, a ena še posebej. Najlepša poka je proti vrhu smeri. Prijemala sem same velike »šalce«. Ko smo izplezali, smo skupaj z Matejem in Tadejem odšli proti kampu. Naredili smo

si kosilo: malo julie in makaronov. Nato sva z Matejem pospravila šotor. Z njimi sva pospravljal, ker je bil moj sostanovalec ves podaljšan vikend. V šotoru je bilo polno smeti in veliko potolčenih miravelj. Ko smo vso robo zdevali v kombi, smo se odpeljali proti obali, se še zadnjikrat vrgli v vodo, nato pa se odpravili domov. Malo po Plitvicah smo se ustavili in šli na jagnjetino. Ko pa smo prišli v Krško, nas je Drejko, na našo srečo oziroma srečo naših staršev in njegovo nesrečo, ker je malo spal, razvozil domov.

Tjaša Zakšek

ZAKAJ PLEZAM?

Plezanje me je prevzelo že, ko sem bil še majhen deček. Bolj resno pa sem se začel ukvarjati s športnim plezanjem, ko sem se včlanil v Posavski alpinistični klub. Vse do danes zame ni izgubilo privlačnosti.

Vedno pa sem si potihoma želel spoznavati prave gore in plezati v njih. Mnogi me sprašujejo, če to počenjam, ker je bil alpinizem tudi očetov šport, zaradi njega. Vem le to, da mogoče kri ni voda, a želja po plezanju je bila čisto moja »pogruntavščina«.

Resnično pravo plezarijo si zamišljam nekje v pravi sknli, ledu – v naravi. Prišel sem do spoznanja, da za dobre vzpone v pravili gorah moraš biti najprej dober na umetni steni, kjer spoznaš samega sebe in svoje »živčke«.

Kaj naj še povem?

Enostavno rad plezam, ker se pri tem športu preizkušam, spoznavam mejo nedosegljivega in doživim marsikaj zanimivega.

Jaka Bernardič

ZANZARA E LOBBRADORO

Zopet smo v Arcu. Tokrat že desetič zapored. Prav simbolično. Vreme nam je naklonjeno, že jutri pa naj bi prišlo poslabšanje.

Minula noč je bila naporna, jutro pa „se je po njej poznalo“. Sonce in oblaki so se izmenjavalni na nebu. Vsa jutranja opravila so se zvrstila. Pa tudi Drejko se je se je že „pr'muval“ iz trgovine. Že v začetku plezalnih počitnic mi je povedal, da bo ta ponедeljek ravno pravi za Zanzaro. Verjetno bova že malo utrujena in bo sprechod čez steno kar dobro del. Roke so izgledale precej klavorno, rdeče. Kar žarele in skelele so. Kaj drugega po tridnevnom »vletavanju« in »fajtanju« v devetkah ne bi mogel pričakovati.

Odtrgal sem list iz vodnička in ga zložil v žep. Kompleti, pas, plezalniki, magnezij, gurtne, vrv ... vse je bilo pripravljeno. Napolnila sva isostarjevo plastenko, nanjo nalepila dva powerbara in ... na juriš!

Z mislimi sem bil že v tristometrskem zidu. Dostop ni bil ravno težak, malo je bilo le »lutanja« po gozdu. »Evo, k'r tlele jo boma pičla,« je bil siguren Drejko. Hitro sva se pripravila na vzpon. Steni ni bilo videti konca. Previsne »plate« so visele nad nama. »Tak podž' mo Muiqui! Let's go crazy!« In ... začelo se je.

Drejko je plezal zelo previdno in preudarno. Kmalu sem ga zaslišal: »Ti, Bozgo, s'm že k'r fajn v drugem cugi. Bom k'r dva potegnu.« Vrv je bila sedemdesetmetrska, tako da pretiranih problemov ni bilo. Od spodaj sem napeto opazoval njegovo plezanje. Zaslišal sem tudi že vdih. »To ne bo dobro,« sem si mislil. Za vsak gib se je posebej našrezal, noge pa hitro premetaval. »Podri!« »Uh, hvalabogu. Zlezu je.« Zdaj sem bil na vrsti jaz. Pred plezanjem pa sem dobil še opozorilo: »Če je to le 6 b, pol sma ga dan's najebala!« Počasi sem se prebijal čez vse težave. Zbiral sem energijo in koncentracijo, dihal, stokal. Srečno sem »zvozil«. A že naslednji raztežaj je bil najtežji. Drejko je dolgo »fajtal« in ... uspelo mu je. Prvi trije gibi so »šli«, potem pa vsak težje. Na slabem podprtju sem počival pod enim od detajlov. »Pazi, Drejko!« Zažmal sem. Telo je obmirovalo. Desnico sem počasi iztegoval navzgor. Čisto miren sem bil. Dih se je ustavil. Tu bi me zbila že najmanjša sapica. »'mam ga. Uh!« Še nekaj gibov je bilo do počitka v previsu. Čakalo me je še zaporedje - približno petnajst težkih gibov. Od mesta počitka sta bila sprva dva dolga, statična giba, nato »musava« poka in do »štanta« nekaj »stiskačev«. »Uaaa!« Kakšno olajšanje. Noge so me »na smrt« pekle. Po dveh raztežajih sem bil že čisto »paf«. Pomahal sem mami, ki je najino plezanje budno spremljala in ga ovekovečila s fotoaparatom. »Zde'le pride ena prečka 6 c,« sem povedal Drejkotu, ki se je že boril z obuvanjem plezalnikov. Plezal je čisto počasi. Stopov praktično ni bilo. Izgledalo je prav grozno. V tem raztežaju sem stiskal zobe kot še nikoli. Od hudih bolečin v okončinah so mi po licu polzele solze. Ne vem, kaj me je gnalo tu čez. Prav vsak gib je bil težak. Pri vsakem »je šlo do konca«. Plezanje je bilo milimetrsko natančno. Takšnega trpljenja ne bi privoščil nikomur. Po hudih mukaj je bil za mano še en raztežaj. Tudi mami nisem mahal več tako vneto kot spodaj. Le nekajkrat sem zakrilil z roko sem ter tja. Nato pa sem le še opazoval steno: sivo, rjavo, belo ... Misli so mi bežale nekam daleč stran. Spremljal sem Drejkotovo napredovanje v osemki. Bil je pod detajлом. »Štrik« sem malo podajal, malo odvzemal. Visel je štirideset metrov pod mano. Da sem mu vrv lahko podal, sem mogel pošteno vlecí. Sanjal sem o hladni, meliki postelji.

»Pazi, Nejc!« Hitro sem se spravil »k sebi«. Stisnil sem se k steni, kolikor sem le mogel, utrip mi je poskočil. Obmiroval sem. Velika skala se je raztreščila pod steno. Drejko me je prestrašeno vprašal, če je vse v redu. Komaj sem mu odgovoril. V grlu sem imel velik cmok. Bil sem v »odprt« steni in zavedal sem se, da me je skala obšla le za kakšnih pet metrov. Počasi so se mimo prizibali še listi, ki jih je sprožila. Pogledoval sem navzgor. Vse je bilo mirno kot prej. Nemiren sem bil. Pomahal sem mami, ki jo je prav gotovo zelo strah. Tudi Drejkota je to pošteno spravilo s tira. Poskusil je v detajlu in odletel. »Ti kurba nemarna. Prasica grda rjava, 'mel s'm ga!«

Kmalu se je pomiril in iz raztežaja tudi izplezal. Tudi meni je ta del smeri povzročal preglavice. Stiskal sem se že predati, pa je še vedno šlo. Pa še malo ...

pa še malo ... »Pa p...!« Tudi mene je pobralo tam kot Drejkota. Zadnji gib v zaporedju gibov v detajlu. »Piiismo!« Z zadnjimi atomi moči sem se priplazil na »štant«. Sklenila sva, da splezava še dva raztežaja na polico in potem izplezava po drugi smeri. A nekako je bilo še potrebno zbrati motivacijo, koncentracijo in energijo za ta dva »cuga«. Že prvi je bil svinjsko težak. Ocenjen je bil le s 6a+, vendar sva bila oba enotna, da bi mu tudi 6c prav lepo pristajal. Izplezala sva na polico. Neverjetno olajšanje! Pa kaj, ko še na polovici nisva bila. Pojedla sva vsak svoj powerbar in spila nekaj pozirkov, ki so še ostali.

»N'č. Nadaljevala boma po Barbari.«

Za začetek naju je čakala zanimiva šestka in še raztežaj do gromozanske poči. Izgledala je prav noro. Bila je precej zlizana. »Če zmanjka štrika, ti sam' gasa!« me je opozoril Drejko. Ponekaj mu »ležijo«, ni kaj. Res jih obvlada. Letel je. Bila sva brez »frendov in jeb«. Varovanja ni bilo tudi po deset in več metrov. Vrvi je hitro zmanjkovalo. Moral sem začeti s plezanjem. Hitro sem podiral »štant« in že plezal. In to - izjemno hitro, pa čeprav v pokah nisem tako doma. Meni se je predvsem mudilo izstopiti. Bil sem »na smrt« utrujen. V enem »šisu« sva »potegnila« tri raztežaje in nato še dva, precej krušljiva. Prišla sva še do zadnje težave v smeri. Iz široke poči se je dvigal obok, ki ga je bilo potrebno obplezati. Ocena: 6b. Drejko je hitro izplezal. Nisva se slišala. Potrudil sem se tudi jaz. Nad obokom je zmanjkalo »štrika«. Bil sem vse bližje robu stene. »Pa menda ja nisma že na vrhu. To ..., ej!« Sedem raztežajev sva preplezala v dobri uri.

»Juuhhhuuu!« Na vrhu smo. Segla sva si v roke. Pričakala sta naju ati in mami s pijačo in jedičo. Tako silno utrujen še nisem bil. Komaj sem jedel. Neverjetno. Stvari nisem dobro dojemal. Malce razočaranja in grenkobe ter toliko veselja, zadovoljstva ... noro!

Nejc Pozvek

MOJA PRVA PREPLEZANA GRAPA

Svojo prvo grapo sem preplezal konec decembra lani na Vršiču. Imenuje se Butinarjeva grapa in sem jo plezal z Markom Zalokarjem in Arnoldom Koštanjem. Sicer ne sodi med najtežje grape na Vršiču in nikoli ne doseže naklona vertikale, a vseeno je v mojem srcu zapisana na zelo poseben način - to je moja prva grapa.

Vse se je začelo zjutraj, ko smo pred vsemi krenili proti prelazu Vršič. Po naporni vožnji nam je ob prihodu na cilj prav prijal svež gorski zrak. Zunaj je sijalo sonce in nebo je bilo čisto, brez oblačka, a vseeno je bil miraz. Ko smo se preoblekli in pripravili vse za vzpon, smo počasi odrinili proti grapi. Na Vršiču je bilo veliko ljudi, ki so, prav tako kot mi, vstali zgodaj, da bi dan čim bolje izkoristili.

Ta dan je bil nekaj posebnega tudi za to, ker sem takrat imel pravzaprav prvič dereze na svojih nogah. Nisem pa veliko hodil z njimi, saj smo jih nataknili šele pri vstopu v grapo. Prvi del smeri se nam ni zdel posebno težak, mogoče le odsek, kjer skala ni bila čisto zalita s snegom, zato se nismo varovali. Kasneje smo ugotovili, da grapa ni težavna, zato se tudi varovali

nišmo. Ravno v tem predelu grape, kjer sneg ni prekril skale, me je bilo najbolj strah. Mogoče je bila težava v tem, da sem imel en sam cepin, s katerim je bilo precej težko napredovati. A kljub temu sem vztrajno plezal po kepastem snegu in končno tudi prišel na vrh.

Ponovno sem občutil tisto neverjetno srečo in veselje, ki sem jo dobro poznal še od poletja iz skale. A ta občutek je imel še dodatno težo, saj je zimsko plezanje, vsaj v mojih očeh, mnogo bolj nevarno in težje, kot plezanje v skali. Prav zato se s tem ukvarja manj ljudi. Bil sem torej eden izmed tistih, ki so izbrali težjo pot.

Istega dne smo prelezali še dve grapi, in čeprav sta se mi zdeli težji, nista imela v sebi podobne teže kot Butinarjeva. Ta dan je bil zame zelo pomemben. Mnogo sem se naučil in marsičesa ne bom pozabil. Tisto, kar sem si pa najbolj zapomnil, pa se je za večno uvovalo v moje srce:

Nikoli ne hodi v hribe, če nimaš popolne opreme in znanja.

V hribih je najlepše, če imas ob sebi nekoga, ki mu lahko zaupaš in s katerim lahko uživaš.

Boštjan Kreutz

MALO ZA ŠALO - MALO ZA RES

Recept za izdelavo domačih salam

Vsesplošno je znano, da plezalci živijo kar se da zdravo. Še posebej kar se tiče hrane. Človek dobi občutek, da so vsi plezalci študentje, saj jih neredko vidiš, kako pospravljam za glavni dnevni obrok ''študentski futr''. Vendar pa ima tudi ta medalja drugo plat. Plezalci namreč zelo radi sežejo tudi po dobri domači salami, ki gre zelo dobro skupaj s svežim domačim kruhom in pristnim primorskim refoškom. Preverjeno. Drži. Da ne bo pretiranega zgražanja nad nezdravo kombinacijo, izberite črn ali mešan kruh, zaradi podobnosti s študentsko hrano pa ne bo nič narobe, če so krušnemu testu primešani orehi. Še ena podrobnost, ki sicer ni znanstveno dokazana, se pa dobro, beri zdravo, sliši: negativni holesterol v salami bo neutraliziral odličen primorski refošk ali pa prav tako odličen dolenski cviček, ki ga tudi v naši okolici ne manjka.

Ker je dobro domačo salamo zelo težko najti, kaj šele poizkusiti, je najbolje, da jo tisti z inovatorsko-kuharsko žilico napravijo sami. Rabimo samo dober recept, nekaj denarja (oh ta denar), kakšno primitivno orodje in nekaj dobre volje. Naivno bi bilo za pričakovati, da vam salame uspejo že prvo leto, zato ne vrzite puške v koruzo že po prvi sezoni. Namreč, večina ljudi ne loči salame od klobase. Recept in postopek za dobre klobase se ne razlikuje veliko od tistega za dobre salame, vendar pa ne zahteva toliko doslednosti, pa tudi

zunanji dejavniki (prava zima, ki jih zadnje čase ne srečaš več veliko) niso odločujočega pomena. No, vsaka kuharica, ki ima vsaj malo prakse, vam bo izstrelila kot iz topa, kaj je največja razlika med obema suhomesnatima proizvodoma: klobase so tiste bolj tanke, dobiš jih lahko v parih, če jih posušiš le malo, so odlične kot kuhané »krajnske«, salame pa so tiste daljše in debelejše (no, poleg tega niso namenjene kuhanju, saj boste pri hiši težko našli primerno velik lonec).

Torej, kaj nam še manjka? Recept za maso in postopek. Najprej, kaj vse potrebujemo za 10 kg mase, s katero bomo napolnili čревa (vprašajte svoje none, kaj je to bilo včasih in kaj je to dandanes):

- ♦ 5,2 kg očiščenega svinjskega mesa višje kvalitete (stegno, vratina ...); pri nabavi računajte na vsaj 10 do 15 % odpada (odvisno, kako natančni boste pri čiščenju)
- ♦ 2,3 kg očiščenega govejega stegna (tisti, ki se bojite norih krav, lahko govedino zamenjate s kakšnim drugim mesom: divjačino na primer, lahko pa tudi eksperimentirate; odpada bo do 10 %)
- ♦ 2,5 kg slanine brez kože (najboljša je od domačega prašiča)

OPOZORILO: Prašič mora imeti vsaj 120 kg žive teže, za krave ste pa tako ali tako že slišali, da je bolje, če so mlajše od treh let.

NAMIG: Prijatelji bodo bolj hvalili vaš izdelek, če v njem ne bo veliko žilic, kaj šele kakšen hrustanec, ki dobro škrtna pod zobmi (od tu tisti procenti odpada, ki pa ga bodo racionalni gospodarji porabili vsaj polovico za klobase). Tudi samo čiščenje mesa gre hitreje, če istočasno z salamami pripravljate tudi maso za klobase, katerih priprava, kot sem že omenil, ni tako zahtevna (ampak o tem kdaj drugič).

- ♦ 30 dag drobno mlete morske soli in salamurina v razmerju 2 : 1
- ♦ 3 dag črnega popra v zrnju
- ♦ 0,5 dl ruma ali konjaka (za tiste, ki imajo raje francosko kuhinjo)
- ♦ do 5 dl belega vina (pa nikar takega, ki ni za piti)
- ♦ 30 dag očiščenega česna
- ♦ 15 umetnih črev s premerom 45 mm ali 50 mm (za tiste, ki imajo raje krajše in debelejše, salame seveda)
- ♦ tanka vrvica za vezanje (pa ne lavinska)
- ♦ 2 veliki žlici sladkorja

NAMIG: Maso za salame pripravljajte v hladnem prostoru (od 5° do 8° C, tako da zraven bolj paše kuhan vino); klet je kar primeren prostor.

- 1. DAN:** Očiščeno govedino damo na fino zmleti mesarju (dobro je, da pred tem očisti mesoreznico, zato je dobro, da pridete po koncu njegovega delovnika; meso naj zmelje dvakrat). Očiščeno svinino narežemo na trakove debeline 1 cm in jo položimo na tkanino, ki ne pušča nitk (dober star bel prt). Meso tako pustimo čez noč v hladnem prostoru, da se ocedi.
- 2. DAN:** V ročni mesoreznici (to je tisto primitivno orodje) na grobo zmeljemo svinino (lahko se tudi nareže na kocke ne večje od 1 x 1 x 1 cm) in jo dobro zmešamo z govedino. Dodamo sol in salamurin in še enkrat dobro premešamo. Nato dodamo še na grobo zmlet poper in še mešamo. Posodo pokrijemo s kakšno lepo krpo, prtom ali belim papirjem in pustimo v hladnem prostoru.
- 3. IN 4. DAN:** Meso vsaj dvakrat dobro premešamo (od 15 do 30 minut). V prostem času narežite slanino na drobne kockice.

NAMIG: Če ste zadovoljni s slanino v velikosti koruznih zrn, jo dajte raje zmleti strojno, če pa želite manjše koščke, pa bo potrebno zavihati rokave in malo potrpeti. Pred rezanjem slanino narežite na trakove širine par cm in jih dajte vsaj za dve uri v zmrzovalnik.

- 5. DAN:** Očiščen česen zmeljite v "multipraktiku" in ga med mletjem pridno zalivajte z vinom, dokler se masa lepo ne vrti. Vse skupaj precedimo skozi čisto krpo in dobro stisnemo (sam česen ne sme v maso). Dodamo še rum (ali konjak, ali pa vinjak) in sladkor, ter vse dobro premešamo. Slanino enakomerno dodajamo med nadaljnjjim mešanjem (lahko jo razpustimo v vodi in precedimo v cedilu pred dodajanjem). Ko je masa dobro premešana in slanina enakomerno razporejena po njej, napravimo kompaktne kepe brez zračnih žepkov. Na to pazimo tudi pri polnjenju črev z mesoreznico in posebnim nastavkom. Čревa pred polnjenjem namakamo v vodi, nato dobro odcedimo, napolnimo z maso, zavezemo z vrvico in na koncu napikamo z bucikami. Čez noč naj salame ostanejo na zraku, da se še nekoliko posušijo.

Del mase se lahko takoj speče kot hamburgerji (še nekaj za MTV generacijo) in degustira ob dobrem vinu in z domačim kruhom kot malica med delom (ker to delo je navsezadnje težaško delo).

Tako pripravljene salame odnesete v dim k tistemu, ki to dobro zna (ne pretiravajte z dimom). Nato pa vse skupaj pod streho na zrak. Sušenje traja vsaj dva meseca, če je dobra zima, lahko pa tudi tri. Salame se morajo sušiti (raje recimo zoreti) v zračnem prostoru in nikakor ne na prepihu (posušile se bodo prehitro in le po zunanji strani). Vsaj prvi mesec je bolje, da ne zmrznejo, temperature večje kot 10° C pa jim tudi ne bodo dobre dele. Imejte rezervno lokacijo, na primer vlažno klet, vendar, če bodo v kleti predolgo, bodo začele plesneti (plesen, ki se pojavi poleti, jim ne škodi). Po sušenju je najbolje, da jih vsaj dvakrat zavijete v folijo in daste globoko zmrzniti.

Kot vidite, napraviti dobro salamo ni hec. Vendar ne vrzite puške v koruzo že med branjem tega recepta. Z malo prakse in eksperimentiranja vam bo zagotovo uspelo napraviti užitno stvar, čeprav doma ravno ne vzredite vsako leto vsaj deset 150 kilogramskih prašičev.

Pa dober tek!

Janez Novak

Vsi za enega – eden za vse

Intervju z Vikijem Grošljem

Ko smo se v letošnjem letu pripravljali za tekmovanje v znanju materinščine za Cankarjevo priznanje, smo spoznavali alpinizem. Prebirali smo knjigo Pot Nejca Zaplotnika – velikega slovenskega alpinista, čigar življenjska pot se je prekmalu zaključila; ostal pa je tam, kamor je najraje zahajal – v gorah. Na našo šolo smo povabili njegovega prijatelja – alpinista Vikija Grošlja, ki je na lastne oči nemočno gledal, kako Nejc izginja pod težo ledene plazu. Pripravil nam je zanimivo predstavitev o Nejcu in njegovih odpravah ter o obisku Nejčevega groba (kako je peljal k njemu njegovo ženo in sinove ...), na koncu pa je bil pripravljen z nami še malce poklepati ...

Kaj Vas je navdušilo za lepote gora? Kaj je krivo, da ste se začeli ukvarjati z alpinizmom?

Radovednost. Radovednost je tisto, kar pritegne. Gore sem hotel raziskati in spoznati. Začelo se je nekje v 5., 6. razredu osnovne šole, potem pa sem začel vse bolj iskati svoje meje. Z leti alpinizem postane način življenja. Čeprav se ta stavek sliši »zlajnano«, drži. In ni mi žal, da se ukvarjam z alpinizmom.

Torej ni tu nobene družinske tradicije ...

Ne, za alpinizem sem se navdušil sam, starši me niso vzpodbjali, vendar pa me tudi zavirali niso. Finančno stanje doma je bilo bolj slabo. Moj oče je bil mizar, mama pa je bila doma; pozneje se je tudi ona zaposnila kot čistilka v nekem podjetju.

Od kod pa pravzaprav prihajate?

Iz Šentvida pri Ljubljani.

Kakšni so občutki, preden se odpravite na goro, in kakšni, ko pridete na vrh?

Ko si na vrhu, občutiš neko spoštovanje do gore. Preden greš na pot, je veliko dela s pripravami in načrtovanjem. Takrat v bistvu nimaš časa razmišljati. Tudi ko si na vrhu, ni nobenih posebnih občutkov. Srečen si, da si živ in da si dosegel vrh. Tisto pravo veselje pride šele kasneje – s podoživljanjem. Takrat se zaveš, kaj si naredil, koliko napora je bilo potrebnega, a si vseeno vesel. Na vrhu pa razmišlaš o tem, kako priti nazaj v dolino.

Se pravi, ko dosežete vrh, je za Vami le polovica poti.

Tako je. In zato na vrhu ne moreš padati v evforijo veselja, saj te čaka še pot navzdol, ki je včasih še težja. Želiš si le čimprej na varno.

Ali ste kdaj razočarani, ko se morate vrniti z gore, ne da bi dosegli vrh?

Ko je odprava neuspešna, se vprašam, ali sem res storil vse, kar je bilo v moji moći. Če je odgovor da, potem se ne jočem zaradi neuspeha, ker nima smisla. Treba je znati sprejeti tudi poraz. Delaš naprej, neuspeh pa je le preizkušnja, iz katere se lahko nekaj naučiš. Iz neuspešne odprave se naučiš celo več kot iz uspešne.

Ali Vas je kdaj kaj oviralo na poti ljubezni do gora?

Seveda! Od alpinizma so me najprej odvračali starši, čeprav mi niso ničesar prepovedovali. Ko se je brat ponesrečil, sem se prestrašil. Hotel sem se prenehati ukvarjati s plezanjem. Vseeno sem nadaljeval, toda postal sem previdnejši. Sedaj, ko imam družino, je težje. Vedno sem hotel, da vse odprave uspejo, bil sem tudi nosilec vseh odprav. Ko se je leta 1994 rodil moj sin, pa sem se malce umiril. Poslušal sem tisti notranji glas in tako sem se velikokrat vrnil, preden sem dosegel vrh, saj nisem žezel tvegati.

S soplezalci imate verjetno dobre odnose. Drug drugemu ste najbrž blizu, ste odprti in si zaupate?

Tudi alpinisti smo samo ljudje, nekateri smo samosvoji, med seboj se tudi skregamo, se kdaj »zderemo« drug na drugega, vendar vsi trdo delamo in se razveselimo drug drugega. V Himalaji sem se učil za življenje, spoznal sem, kaj je prijateljstvo. V Himalaji si odvisen od svojega prijatelja, tam svoje življenje položiš v njegove roke.

Morda v bližnji prihodnosti načrtujete kakšen vzpon?

Jeseni načrtujemo odpravo v Himalajo na osemisočak. To bo prva alpinistična odprava slovenskih policistov v Himalajo, želijo se preizkusiti tudi v tej panogi. Sam bi se pa rad z vrha spustil na smučeh. Upam, da mi bo uspelo.

Ste mogoče kdaj razmišljali o tem, da bi se nekoč prenehali ukvarjati z alpinizmom?

Ne, alpinizmu se ne bom odpovedal, to je moj način življenja – za vedno. Dokler bom mogel, bom hodil v gore. Seveda pa se bom odpravljal na pohode svojim letom primerno. Pač, živim z naravo.

Vam je mogoče kakšen vrh ostal v slabem spominu?

Hja, v slabem spominu ravno ne. Pridem na vrh in sem vesel, ohranim ga v dobrem spominu, vendar nimam želje, da bi potem še enkrat splezal na ta isti vrh.

Na kateri vrh bi si žeeli stopiti kot na zadnji v življenju?

Kot zadnji vrh si želim ...ha, težko je reči ... (Kratek razmislek in potem popoln odgovor.) Leta 1997 smo bili na Antarktiki. Tam je večina vrhov še neraziskanih in tisti, ki se prvi povzpne na določen vrh, ga lahko poimenuje. Slovenci smo jih poimenovali šest. Sam sem enega poimenoval po svojem sinu – imenuje se Matija Peak. Ta gora je tako najbolj romantična vez med alpinizmom in moj družino. Rad bi šel še enkrat nanjo s svojim sinom, čeprav on zaenkrat še ne kaže nikakršnega zanimanja za ta šport. Vendar - mogoče pa le enkrat ...

Imate kakšno še neizpolnjeno željo? Kateri vrh si še želite doseči?

Neizpolnjena želja? (Razmislek ...) Na svetu je štirinajst osemisočakov, jaz pa sem se povzpel na deset izmed njih. Torej mi ostajajo še širje, ki bi jih žezel osvojiti. Ob rojstvu sina pa so moje želje postale nekako bolj realne, obnašam se stanju in letom primerno.

Kako pa raje osvajate goro: v večjih ali v manjših skupinah?

Vrhove raje osvajam v manjših skupinah. Ob novi tehnologiji se čas velikih odprav izteka, vse bolj se uveljavlja alpski slog plezanja (o.p. to je slog, kjer vso prtljago nosijo s seboj in kjer je udeleženih manjše število alpinistov). Uspeh je lepo deliti s prijateljem. Ob spominu na odpravo se najprej spomnim na prijatelje, ki so bili z menoj, kdo je bil z menoj na vrhu, s kom sem ga dosegel ...

Kako pa razlagate to, da je Slovenija kljub svoji majhnosti tako uspešna na področju alpinizma?

Slovenija je majhna država – to je zagotovo njena prednost, saj moramo vse narediti sami, se sami potruditi in rezultati so tu. Če bi bili le del neke večje države, bi prelagali odgovornost na druge. Dejstvo, da smo majhni, je še vzpodbuda. V Himalaji vsi poznavajo Ameriko. Ko poveš, da prihajaš iz Slovenije, pa nihče ne ve, kje to je. Zato moramo nase opozoriti z dosežki. Hitro nam je uspelo priti v sam vrh svetovnega alpinizma in trenutno smo prav na vrhu, kar ni samo moje mnenje, temveč mnenje evropskih strokovnjakov.

Ali se kdaj odpravite tudi v naše gore? Greste takrat kot alpinist ali kot planinec?

Tudi ... Vendar večinoma kot alpinist. Planinarim bolj malo, po planinskih poteh hodim le kot vodnik.

S čim se ukvarjate, kadar niste v steni in kadar ne načrtujete novih vzponov?

Ja, alpinizem je moj način življenja – v prostem času in kadar ne plezam, vedno načrtujem nove vzpone in se pripravljam na nove ture, drugače pa razmišljam o gorah in o alpinizmu

nenehno – 24 ur na dan in še popoldne. Poleg tega se ukvarjam tudi z različnimi športi, rad se gibam v naravi.

Obožujem tudi literaturo. Napisal sem tudi že kar nekaj knjig, ki so seveda povezane z gorami.

Sedaj se posvečam tudi ustanavljanju organizacije Mountain Wildness Organisation, ki je v Sloveniji začela nastajati na pobudo g. Messnerja. To je organizacija, ki ščiti gore pred raznimi posegi v naravo. Preprečuje, da bi ljudje v gorah gradili ceste, žičnice, objekte ipd. To je kot nekakšen gorski Greenpeace.

In kakšen je Vaš življenjski cilj?

Moj življenjski cilj? Mirno živeti in se še naprej ukvarjati z mojo veliko ljubeznijo – alpinizmom.

Po toliko letih plezanja, po toliko vzponih se še vedno niste naveličali ... Kaj je tisto, kar Vas še vedno žene v gore?

Veš, kako je: prave stvari se ne moreš nikoli naveličati. Gore so raznolike, niti dve nista enaki. Ne razumem atletov, na nek način jih prav občudujem, ko uro za uro, dan za dnem, leto za letom trenirajo na stadionih in tečejo vedno v istem krogu, in se tega ne naveličajo. Po mojem mnenju je to preveč utesnjujoče. V gorah pa je vedno nekaj novega – tudi če greš na goro, ki si jo že enkrat osvojil. Drugačno vreme je, drugi ljudje te obkrožajo, drugače jo doživljaš.

V kakšnem spominu ste ohranili Nejca Zaplotnika kot prijatelja in kot soplezalca? Kako ste občutili njegovo tragično nesrečo?

Z Nejcem sva bila zelo dobra prijatelja. Kot človek je bil nekaj posebnega. Bil je fascinantna osebnost. V gorah ni ničesar prepustil naključju. Vzponi so mu pomenili zelo veliko. Nikoli ni bil materialist. Materialne dobrine mu niso pomenile veliko, včasih celo premalo, in zaradi tega je tudi težko preživeljal svojo mlado družino. Glavno mu je bilo, da je lahko plezal.

Po končani odpravi smo se vrnil domov več kot mesec dni po nesreči in o tem tragičnem dogodku sem takrat lahko mirno pripovedoval. Kljub temu da je Nejčeva smrt nekaterim privabilo solze v oči, sem jaz vedel, da ga to ne bo povrnilo med žive. (Pogled obrne nekam v daljavo in se zastrmi v točko, ki je sploh ni. Premor.) Mogoče sem v tistem času po nesreči deloval bolj grobo in odsotno. Nesreča me je močno prizadela, kajti izgubil sem najboljšega prijatelja.

Nejc je s seboj vedno nosil slončka, ki ga je dobil od svojega sina. Ali imate tudi Vi kakšno stvar, ki Vas povsod spremlja?

Ja, Nejc je imel vedno s seboj slončka, ki ga je zakopal pod vrhom Gašerbruma; to je bilo simbolično dejanje – slončka je pustil Dragu (o.p. Drago Bregar – Nejčev prijatelj in soplezalec, ki se je leta 1977 smrtno ponesrečil v Karakorumu, kjer je tudi za vedno ostal).

Odkar sem dobil sina, tudi sam s seboj nosim majhno žirafko, ki je last mojega sina – ta mi jo za na odprave le posodi in mu jo potem vrnem. Na večini vrhov sem z njo tudi slikan in ta žirafa ima med sinovimi igračami v njegovi sobi prav posebno mesto.

Hvala, gospod Viki Grošelj, za tako prijeten pogovor. Želim Vam še veliko uspešnih vzponov in lepih doživetij v gorah.

Sonja Poznič, 2. a
Gimnazije Brežice

Istega dne je Viki predaval tudi za člane našega kluba v mali dvorani Kulturnega doma v Krškem.

športno plezanje

in alpinizem –

Nejčev nastop na

Mladinskem

evropskem

prvenstvu

v Kranju

in

zimski vzpon v

Jalovčevem ozebniku

(foto: Gorazd)

